

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Slovenec“ proti notarjatu.

(Dopis.)

Interpelacija, ki se je stavila v deželni zbor zavolj neosnovanih napadov „Slovenca“ na naše notarje, je tega precej pogrela tako, da je spustil v odgovor za vrstjo dva uvodna članka.

Pri vsem tem pa spet ne ve nič stvarnega odgovoriti, ampak se po navadi vseh takih, ki nimajo stvarnih razlogov, zaletava v osebe, ter obira in smerja poslance, ki so interpelacijo podpisali. Po svoji že znani metodi zavija spet po svoje, kar je ta ali oni kdaj rekel, in podtika kaj tacega, kar bodo kaplani-agitatorji na deželi na kakem prihodnjem politično-katoliškem shodu ali pri volilnih agitacijah lahko porabili. Mahnil je pa pri tem spet prav mogočno po notarjatu in izrekel krepki stavek, da naklada kmetškemu stanu neznošno breme.

Čeravno je „Slovenec“ že večkrat dejansko dokazal, da o pravnih razmerah kmetškega stanu in zlasti o notarjatu nima velicega pojma in torej njegovo modrovanje ne more imeti posebne veljave, vendar, ker vemo, da ima biti to tudi jedno agitacijsko sredstvo za prihodnje deželnozborske volitve, hočemo o tem neznošnem bremenu nekoliko obširneje izpregovoriti.

Pri tem ne bomo razkladali tega, da je notarjat v pravnem življenju vsacega nekoliko bolj gospodarsko razvitega naroda, naj si ima že to, ali drugačno ime, neobhodno potreben in da kolikor večji je kakega naroda gospodarski napredek, toliko trdnejši in veljavnejši je pri njem tudi notarjat; ampak hočemo samo z ozirom na naše razmere pojasniti, da se pisma in listine tudi v prejšnjih dobah niso delale zastoj in da so tudi tedaj prizadevale kmetškim in drugim strankam stroške.

Še, ko je bil naš kmet v oblasti fevdalne gospode, so posvetni, pa tudi duhovni gospodje, ki so imeli kmete, pobirali takso za pisma, ki so se delala po grajskih pisarnah ali župniščih za podložne kmete, in tudi tedaj se kmetom ni prizanašalo; o tem bi naši stari očanci marsikatero vedeli povedati.

Ko so potem po dogodbah 1848. leta nehale fevdalne gosposke, pokazala se je precej potreba, osnovati notarjat, kar je storil tedanji justični minister Schmerling, ki je pa hotel imeti ob jednem tudi dober notarjat. Zato je on v dotičnem zakonu od l. 1850 določil notarjem gotov izključni delokrog.

Toda nastal je tudi takrat hud upor proti temu delokrogu; zakaj preveč je bilo še takrat drugih ljudij, ki so imeli prej lep zaslužek od pisem, in res ga je tedanja reakcijska vlada z novim zakonom z l. 1854 preklicala. Notarjat je bil s tem uničen, in zdaj je nastopila zlata doba zakonitih pisarstev. Da se tudi v ti dobi niso delala pisma zastoj, tega menda ni treba praviti. Vrh tega so c. kr. državna pravdnikstva konstatovala, da se je v desetih letih te dobe v naši državni polovici obravnavalo 10.000 kazenskih primerljivej zavolj goljufije, storjene s ponarejanjem podpisov. Pristavljalo se je pa še, da je tacihi slučajev še veliko več, ki se pa iz rodbinskih in drugih ozirov prikrivajo javnosti. Da je pa vrh tega vsled slabih pisem bilo tudi obilo civilnih pravnih in da so nastale škode, ki jih nekatere še dandanašnji čuti kmet, o tem bi vedeli možje, katerim so v resnici znane kmetške pravne razmere, marsikaj povedati. Da bi se tem neprilikom prišlo v okom, uvela se je z novim zemljknižnim zakonom l. 1871. tista zloglasna legalizacija za zemljknižna

pisma, katera je nekaterim tako hud trn v peti. Ob jednem se je pa preosnoval notarjat, kateremu se je, da bi bil mogoč, odkazalo zopet nekoliko lastnega delokroga. Ampak posebno veliko ne. Ako izvzamemo ženitna pisma ter pobotnice o dotah, potem kupna in dolžna pisma mej zakonskimi in prav redke slučaje, tičeče se daritev brez dejanske izročitve, in pisem za slepe in gluhone, je za vsa druga pisma prosta konkurenca in vsakateri, ki zna, si lahko sam naredi potrebna pisma in jih gre samo legalizovat k notarju ali pa k sodišču, kamor ga je volja. Tako tudi mnogoteri res delajo, tudi župniki, ki posojajo cerkvene ali ustanovne denarje, delajo mnogi sami dolžna pisma in pobotnice, ter jih pridejo s priložnostjo samo legalizovat. Tako morajo skoraj le ženini pri notarju delati pisma; ali je pomisliti, da ne delajo pisem vsi, ampak le premožnejši in tudi ne vsake kvatre, ampak večinoma le jedenkrat v svojem življenju. Zato pač ni treba, da bi zavolj teh stroškov kmetški stan propadal. Pristavljamo pa, da od ženitev ne jemlje samo notar pristojbe, ampak tudi duhovnik. Treba je plačati oklice, mašo, poroko, rojstne, mrtvaške in poročne liste itd. Kdor se torej spodtika ob jedni pristojbi, lahko zadene tudi ob drugo.

Omenjamo še zapuščinske obravnave. Te imajo sodišča v rokah in jih dajo na deželi notarju izdelovat, ali pa tudi ne, in če jih dajo, odmerjajo vselej notarju pristojbo po velikosti dela in nekoliko tudi z ozirom na premoženje, od zapuščin pod 100 gl. pa nič. Kdor bi pa hotel pregledati zapuščinske akte, videl bi, da so pogrebni stroški, zlasti za cerkvena opravila prav mnogokrat veliko večji od notarjeve pristojbe. Tega pa ne pripovedujemo zato, da bi hoteli kaj duhovnikom očitati, saj je to, kar vzamejo, njih zakoniti zaslužek, — le to hočemo reči, da je breme vselej breme, naj ga naklada jeden, ali drugi in če jedno res tako strašno boli, boli gotovo tudi drugo.

Zdaj pa še nekaj o podržavljenju notarjata. Čuditi se moramo, da to zahteva „Slovenec“, ki vendar drugač o vsaki priliki kriči proti državni omnipotenci, da se ta že v vse reči vtiče in zatira avtonomijo. Svetovali bi mi malo več previdnosti. Kaj pa, ko bi prišli drugi kmetški prijatelji in zahtevali, naj se podržavi tudi cerkev in nje premoženje, kakor se je to že zdavnaj zgodilo v protestantskih državah na Nemškem, ter pozneje na Francoskem in v novejšem času tudi na Laškem? Zato mislimo, da ni dobro preveč govoriti o podržavljenju.

Slednjič pa še nekaj o politički svobodi, katero misli „Slovenec“, da jo je interpelacija spravila v nevarnost. Spet se moramo čuditi, kako pride Savel „Slovenec“ mej proroke in zagovornike političke svobode? On, ki v jednomer udriha ne samo po lažnjivem, temveč tudi po pravem liberalizmu, ki nam je prinesel politično svobodo, kar je imamo; on, kateremu je uzor srednjeveška fevdalna država, ki je le plemenitašem in duhovnikom dajala svobodo, vse druge pa držala v trdih fevdalnih sponah, zlasti tudi kmeta, ki je bil nemškimi grofom, škofom in samostanom itd. ne samo s tlako in desetino, ampak tudi s svojim životom suženj. Nekoliko več doslednosti bi „Slovencu“ vendar le želeli. Pa morebiti se godi čudež, ter on in njegova stranka postane še prvoborniljica za politično svobodo. Zato radostno kličemo: Živel naš liberalni „Slovenec!“

Deželni zbori.

Kranjski.

(X seja dne 5. februvarja 1895.)

(Konec.)

Posl. Klun poroča o vlogi upravnistva Glavarjeve bolnice v Komendi za nakup zemljišča za ondotno bolnico. Fin. odsek predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

a) Da dogovorno z vlado iz Glavarjevega zaklada nakupi hišico z vrtom tik Glavarjevega poslopja v Komendi za eventualno zgradbo stanovanja zdravnikovega in bolnišničnih strežnikov;

b) da preiskuje, ali bi se ne dalo sedanje zdravnikovo stanovanje prirediti kot bolnišnica z 12 do 14 posteljami za revne domače bolnike, ki imajo pravico do Glavarjeve ustanove, v katerem slučaju naj daruje nekaj hišne oprave iz stare deželne bolnice;

c) da o vsem tem, kakor tudi o nastavi lastnega zdravnika poroča deželni zboru v prihodnjem zasedanju.

S tem je rešena tudi prva marginalna številka § 9. deželno-odborovega letnega poročila.

Vladni zastopnik markí Gozzzani želi dostavek „dogovorno z vlado“ v prvem odstavku.

Posl. Krsnik omenja, da se vsa ta stvar vleče kakor polž, ki je sedem let lezel čez plot, birokratična coklja ovira to stvar, deželni odbor res temeljito „študira“ vprašanje in vsled tega ne pride do nobenega sklepa. Predlaga:

a) Zgradba stanovanja za stalnega zdravnika na Glavarjevem zavodu v Komendi se ima letos izvršiti.

b) Mesto stalnega zdravnika na Glavarjevi bolnici v Komendi naj se takoj z letno plačo 1000 gld. razpiše.

Posl. dr. Schaffer zagovarja deželni odbor glede svojega postopanja.

Poročevalec Klun se ne more strinjati s predlogom posl. Krsnika, tudi ker se mu zdi plača zdravnika previsoka in vzdržuje predloge fin. odseka.

Pri glasovanju se vzprejme predlog poslanca Krsnika.

Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji J. Krajca za popravo božjega groba pri Grmu. Deželni odbor se pooblašča, da sme dovoliti podporo do 200 gld., ako se preveri o potrebi.

Posl. Klun poroča o vpeljavi deželne naklade na pivo. Ta predlog je morda najvažnejši tega zasedanja, ker je treba skrbeti za nove dohodke deželni zakladu, kateri bode izgubil izdatne dohodke, ki jih je dozdaj imel iz zemljiško-odveznega zaklada. Nastane resno vprašanje, kako naj dežela pokriva svoje redne potrebščine. Povišati deželne naklade ne kaže. Deželni odbor je izvršujoč sklep deželnega zbora z l. 1894 preiskaval vprašanje glede vpeljave deželne naklade na pivo. Iz obširnih podatkov, katere navaja, je razvidno, da se taka naklada že pobira v raznih deželah. Deželni odbor torej misli, da bi se tudi na Kranjskem lahko vpeljala naklada 1 gld. od hektolitra piva, ki bi dajala dohodka okolu 100.000 gld. To doklado bode lahko brez posebnih stroškov pobiralo osobe, ki sedaj pobira samostojno deželno naklado na porabo žganih opojnih tekočin. Deželni odbor je torej izdelal načrt zakona, ki določuje, da je deželni zbor upravičen, naložiti in pobirati samostojno deželno naklado na porabo piva, da pripravi za deželne namene potrebna sredstva. Visokost te deželne naklade, kakor tudi način, kako jo je pobirati, določi se po po-

sebnem sklepu, kateri potrebuje ravno tako cesarskega potrdila, kakor njega eventualna prememba. Dalje obsega zakon nekatere določbe glede pobiranja tega davka in kazni.

Proti tej nameravani nakladi na pivo so vložili pivovarji na Kranjskem in pa gostilničarska zadruga v Ljubljani prošnji, da se ta naklada ne vpelje. Prvi poudarjajo, da se bode manj piva konsumiralo, ako se pivo podraži. Ta bojazen je prazna. To se je videlo, ko so se podražile smodke, to se vidi pri porabi žganja navzlic velikim deželnim nakladam. Gostilničarji pa bodo gotovo nakladi zvalili na konsumente, torej ne bodo imeli ozi škoda. Tudi to ni res, da bi najrevnejši ljudje bili prizadeti po tej nakladi, ker ravno ti pijó bolj žganje nego pa pivo.

Fin. odsek torej predlaga, da se vzprejme omenjeni načrt zakona, kakor ga je predložil dež. odbor.

Posl. dr. Schaffer poudarja, da je sicer treba varovati našo mlado pivovarsko obrt in ne ovirati razširjevanja pitja pive, a na drugi strani ni moči izogniti se nakladi. Vender naj bi se delala razlika mej glavnim mestom in mej deželo glede visokosti naklade, akopram se je vladni zastopnik izrekel proti temu. Predlaga za mesto Ljubljansko 70 kr. in za deželo 1 gld. naklade od hektolitra. Tudi na Štajerskem je taka razlika.

Posl. Hribar obžaluje, da se je v visoki zbornici razvil neki konverzacijski zavod, kateri zavira poslancem, ki se zanimajo za kako poročilo, slediti pazno razpravam. (Dobro!) Poročilo je bilo jako zanimivo. Govori proti indirektnim davkom in se čudi, da je ravno vodja stranke, ki skuša pridobiti zase delavce in celo delavke, se mogel ogreti za tak davek. Res je sicer, da bode skoro neizogibno potrebno, glasovati za tako nakladi, a davek naj plačajo isti, ki imajo že itak dovolj dobička, nikakor pa ne konsumenti. Čudi se, da je poročevalec kar naravnost namignil, naj se ta davek odvali na konsumente. Mnenje vladnega zastopnika, da ni opravičena razlika mej mestom in deželo, ni umestna, ker take razlike nahajamo tudi drugod. Mestni gostilničarji že itak plačujejo mnogo višji cesarski davek od piva nego oni na deželi in imajo tudi večjo režijo. Zato podpira predlog dr. Schafferja.

Posl. Luckmann pravi, da bi se morda dala naklada na žganje še povikšati, ker se navzlic visokemu davku še vedno preveč žganja popije pri nas. Pivo pa naj bi se ne obdačilo, ker narodno-gospodarski razlogi govore proti temu. Morda se vender najdejo druga sredstva za povikšanje dohodkov. Predlaga, naj se preko tega predloga za zdaj prestopi na dnevni red.

Posl. Hribar predlaga, naj se glede na vse, kar se je govorilo, ta točka oziroma nadaljevanje o njej, stavi na dnevni red jedne bodočih sej.

Dež. predsednik baron Hein razjasnjuje svoje subjektivno stališče, katero zavzema o tem vprašanju. V fin. odseku se je predlagala naklada 1 gl. 50 kr. za deželo in 1 gld. za mesto, proti tej je on ugovarjal, ker ravno na deželi je še bolj treba nasprotovati žganjepitju s tem, da se pivo ne podraži. Razložek v nakladi bi bil le na korist mestnim gostilničarjem. Na Štajerskem so bili drugi razlogi merodajni za tako razliko.

Posl. vit. dr. Bleiweis se ne more ogrevati za ta davek, ker bi oškodoval tri faktorje, a menda vender ne donasal toliko dohodka. Če se pa sploh vzprejme ta novi davek, naj se vzprejme predlog dr. Schafferja.

Posl. Šuklje poudarja to, kar je že izrekel poročevalec, da je to najvažnejši predlog tega zasedanja, zato naj fin. odsek ne poroča samo ustmeno, nego naj naredi pismeno poročilo, kakor je primerno važnosti predmeta. Marsikatera beseda bi bila poročevalcu ostala v peresu, katero je danes izgovoril. Njegove besede o indirektnih davkih so grozno nazadnjaške in v protislovju z izjavami glasila stranke, katere vodja je poročevalec, ki se je postavil na stališče najbolj omejenega kapitalizma. Dohodek od naklade na pivo gotovo ne bode na kvar gostilničarjem ne o konsumentom. Pivo je že tako pri nas na Kranjskem predrago. Konsum se bode torej zmanjšal. Dežela ima interes, da ne propade pivovarska obrt. Nobena dežela ne pobira toliko indirektnih davkov kakor Kranjska. Navaja nekatere številke, kako pokriti primanjkljaj 800 tisoč gold., ki naj se skoro več nego za polovico pokrije z indirektnimi davki. To se mu ne zdi dostojno, tudi ne varno v času socialističnega gibanja. Stavlj

torej predlog, naj se doklada na pivo določi s 50 kr. na hektoliter, ako pa ta predlog pade, glasoval bode za predlog dr. Schafferja.

Posl. Pakiž se čudi, da se nekateri tako boje primerno ne velike naklade 1 gld. na hektoliter piva in podpira predloge fin. odseka.

Poročevalec Klun odgovarja na predloga posl. Luckmanna in Hribarja, ker pa prvi ni imenoval nobenega sredstva, se ne more nikakor pridružiti predlogu posl. Hribarja, ker se je stvar v fin. odseku temeljito pretresala. Ne zdi se mu potreba, da bi se točka odlagala, ker je treba ustvariti podlago za deželni proračun. Očitane nazadnjaških načel ga ne boli. Naklada na žganje se ne more več povikšati. Donesek iz zemljiško-odveznega zaklada poneha že z letošnjim letom, skrbeti je torej, kako ga nadomestiti. Predlogu poslanca Šukljeja ne more pritruditi in tudi ne dr. Schafferja, vzdržuje torej predloge fin. odseka.

Posl. Hribar se oglasi v fakičen popravek. On ni mislil, da bi ne smel kak poslanec seči drugemu v besedo z opazko, ker je to običajno. Pač je proti glasnemu pogovarjanju poslancev mej saboj mej razpravo.

Pri glasovanju se odkloni predlog posl. Luckmanna, istotako predloga posl. Hribarja in Šukljeja. Predlog posl. dr. Schafferja se vzprejme z 16 proti 14 glasom.

Potem se je vzprejel dotični načrt zakona, katerega bistvena določila so omenjena zgoraj. S tem sta rešeni tudi peticiji pivovarjev in gostilničarjev.

Posl. Šuklje predlaga konec seje. Predlog se vzprejme in seja zaključí ob 3. uri.

Prihodnja seja bode v petek dne 8. t. m.

V Ljubljani, 6. februvarja.

Drugi deželni jezik v srednjih šolah. Moravski deželni zbor je jednoglasno sklenil, da se vpelje drugi deželni jezik kot obvezni predmet na realkah in ob enem sklenil resolucijo, da naj se tudi na gimnazijah drugi deželni jezik obvezno poučuje. Ta sklep pa ni po godu židovski „N. Freie Presse“, češ, da se pri tem ni oziralo na član XIX. drž. osnovnih zakonov. Tukaj je dunajskemu časniskarskemu židu toliko na srcu ustava, a kadar gre za uredbo šol po Slovenskem, se pa nanjo prav nič ne ozira. Če bi res bilo kaj na ustavi „N. Freie Presse“, gotovo bi ne priobčevala tako strupenih in zvitih dopisov proti osnovi slovenske gimnazije v Celji, in bi bila tudi že kako besedo spregovorila za slovenske šole v Gorici in v Trstu.

Dr. Rieger in punktacije. Ko so liberalci ogledali bolje, kaj je dr. Rieger govoril utemeljujoč svoj predlog o volilni reformi, jih je pa minolo prvo veselje. Dr. Rieger se je izrekel za narodne kurije, a poprej se pa mora pravično premeniti deželno-zborski volilni red, da Čehi ne bodo v volilni pravici prikrajšani. V tem so pa vsi nemški liberalci jedini, da v tako premembo volilnega reda nikakor Nemci privoliti ne morejo. Nemci s tem pač najbolje dokazujejo, da jim ni za spravo s Čehi, temveč le za njih predpravice. Pri tacih razmerah mora vsekako nasprotje mej Čehi in Nemci biti vedno večje.

Plener — kandidat na Dunaju. Nemški liberalci so v veliki zadregi, kje bi dobili kacega kandidata za državnozborni mandat v III. Dunajskem okraju, izpraznjen po smrti barona Sommaruge. Kandidatov jim pač ne manjka, a tacih ni, da bi ž njimi bilo moč zmagati. Zaradi tega so prišli na misel, da bi postavili finančnega ministra pl. Plenerja. Njega bi volili mnogi uradniki, ker ima potem nekoliko več upanja, da se zanje ugodno reši vprašanje o urejenju uradniških plač. Seveda se bode finančni minister dvakrat premislil, predno bode vsprejel to kandidaturo, ker je vsekako mogoče, da bi še propal.

Poljaki v Šleziji so blizu v enakih razmerah kakor Slovenci na Koroškem. Te dni je deželni zbor sklenil, da se na dveh gimnazijah v Šleziji vpeljejo za poljske učence pripravljalni razredi, kakeršni so na gimnaziji v Celji. Poljski učenci bodo torej morali jedno leto dalje obiskovati gimnazijo, nego nemški, za kazen, da jih je rodila slovenska mati. Poslanec dr. Michejda je zahteval, da naj se v Šleziji osnuje vsaj jedna poljska nižja gimnazija in da naj se učiteljski v Tešinu vsaj jeden predmet predava v poljščini. Pravicoljubni Nemci so seveda te predloge odklonili. Najlepše je pa, da poljski poslanci Nemce tako zvesto podpirajo v

državnem zboru, dasi v Šleziji baš ti Nemci popolnoma prezirajo poljsko narodnost.

Narodna in liberalna stranka na Ogerskem. Znano je, da je nova ogerska vlada se skušala sporazumeti z nekaterimi člani narodne stranke, da bi pristopili vladni stranki. Prvi poskus se v tem obziru ni bil obnesel. Vlada pa ni obupala in je nadaljevala svoja pogajanja. Neko novejšo poročilo trdi, da je večina članov narodne stranke že pripravljena spojiti se tudi proti volji grofa Apponyija z vladno stranko. Če je to resnica, misliti si moramo, da je tukaj močno uplivala osnova ljudske stranke. Narodna stranka se boji, da bi ljudska stranka tudi njej škodovala in zato se bode z vladno zvezala za skupni boj proti njej.

Izpovedbe bivšega predsednika francoske republike. Casimir Perier je proti nekemu časniskarju se izjavil, da je odstopil popolnoma prostovoljno. Spoznal je, da to mesto ni za njegovo sposobnost in za njegov značaj. Ministerstvo mu je delalo vse mogoče neprijetnosti. Vsak minister je po svoje postopal in drugim nasprotoval, samo gledal, kako bi škodoval svojim tovarišem. Slednji minister je hrepenel le po osebnih uspehih, ne pa po skupnih zmagah. Posredovanje pa ministri niso nobenega pustili mej njimi. Hoteli so, da bi proti določbam ustave vse le ravnodušno gledal, najdelajo, kar koli hočejo. Zahteval je, da se mu vsaj vse stvari sporoče, a se mu niso. Minister unanjih stvari mu je prikriival diplomatske spise celo v stvareh, katere je predsednik republike sam še kot minister unanjih stvari pričel. Tudi naučni minister je v njegovem imenu predložil budget, ne da bi bil on za to poprej kaj vedel. Uradni list je objavil odlikovanja oseb, katerih on ni nikdar podpisal. Imenovali so se prefekti tudi brez njegove vednosti. Nevoljen je bil Casimir Perier tudi zaradi tega, ker so ga hoteli narediti za reakcionarca. Posebno neki škof v nekem zapadnem departementu mu je zagotavljal svojo udanost, in neki konservativen plemenitaš se je povsod ponašal, da je ž njim v političnem prijateljstvu. Vse to mu je pa škodovalo v očeh republikancev. Veseli Periera, da je Faure njegov naslednik, jako hudo bi mu bilo, ko bi bil Brisson.

Dopisi.

Z Gorenjskega. (Katoliški shod na Bledu.) Gospod urednik, dovolite, da Vam nekoliko opišem shod katoliškega političnega društva za Radovljico, zlasti pa jednega govornika-korenjaka. V začetku govorili so gg. posl. Povše, kaplan Piber in župnik Kačar dobro in stvarno, držeči se gospodarskega polja. „Ko želje bi veljale kaj!“ Gospodje, ne pozabite prehitro, kar ste govorili in izpeljite vse to v prid našemu kmetu-živinorejcu! — Ko se je razgubilo ploskanje, sledeče zadnjemu govoru po Petranovi dvorani, nastala je grobna tišina. Vsi poslušalci, zlasti navzoči „brezverci“ slutili so menda, da zdaj mora priti nekaj posebnega, veličastnega. In tedaj se dvigne izmej predsednika Wurnika in posl. Povšeta mogočna postava doktorja Š. Zmagonosno pogleda po dvorani. Nekaj časa molči. Potem pa se mu izvije iz prsi mogočni glas: „Vrli gorenjski možje!“ To apostrofiranje se nam je zdelo jako všeč. In sedaj bi morali slišati Vi, gospod urednik, kako lepo in jasno so govorili g doktor o presvežem bohinskem siru, o ženskih oblekah, o Balohovem Jožu in dr. Tavčarju — kako si ta dva roke podajata in se poljubujeta — o ljubljanskem barji in o tem, kako „liberalcem“ slovenski kmet „smrdi“, o posl. Hribarju in o tem, kako se na ljubljanskem „rotovži“ „neumni“ volilci mečejo po stopnjicah itd. Slišali so se po dvorani tihi glasovi: „Oh, kako so ta-le gospod „španski“ in glejte, skoraj nič človeka, pa taka „štima!“ Kakor mogočna reka vedno bolj narašča, tako je postajal govor vedno močnejši in čim dalje bolj vroč, tako, da so pravili, da se ledena skorja na jezeru topi, in da so prišle tudi ribce poslšat in čuditi se. Nekateri sentimentalci so pa rekli, da je ravno tako, kakor bi Črtomir navduševal svoje vojake na obrežji blejskega jezera. Koncem govora pa se gospod doktor v svoji gorečnosti ni mogel več premagovati in začel je robencati po Petranovi mizi, da je bilo veselje gledati tega čvrstelega „Gorenjca“. Tik njega sedeči predsednik ga je že plaho pogledoval in v svoji duši Boga hvalil, da ni „liberalec“. — Gospod dr. Š.! Ko bi Vi živeli mej našim ljudstvom in spoznavali ter spoznali njegovo prirojeno duhovitost in dar za ironijo, pač bi se ne spuščali v take čudne ekspektoracije, pač bi se ne mislili, da bombastično vedenje in govorjenje imponuje našim Gorenjcem, temveč, da se jim to jako smešno zdi. Ker ste nam Vi dali dober svet, češ, ker je bohinski sir presvež, premlad, gledamo naj, da se ustanovi, ne moremo si kaj, da bi Vam tudi mi ne dali ravno tistega sveta, samo da v omenjenem stavku ni subjekt „bohinski sir“, ampak — Vi, gospod doktor!

Več poslušalcev „brezvercev“.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. februarja.

— (**Repertoar slovenskega gledališča.**) Jutri v četrtek dne 7. t. m. ponavljala se bo dobro uspela Šubertova drama „Jan Vyrava“ pri znižanih cenah.

— (**Slovensko gledališče.**) „Jan Vyrava“ je najzanimivejša izmed resnih iger slovenskega repertoarja, kar jih je prišlo dosle na slovenski oder — ob jednem tudi najtežja. Za nje uprizoritev je bilo treba izvenrednih naporov, ki so se glede prvih ulog popolnoma, glede manjših ulog večinoma in glede ensembela deloma posrečili. Igra sama je s svojo novo snovjo in s pretresujočimi dramatičnimi efekti napravila na obilno zbrano inteligentno občinstvo globok utis, ki ga je izrazilo z burnim izzivanjem sodelavcev po vsakem dejanji. Impozanten uspeh je imel g. Inemann kot Jan Vyrava. Več o té zanimivi igri jutri na drugem mestu.

— (**Občni zbor „Muzejskega društva“**) bode v sredo, dne 20. februarja, zvečer ob šestih v muzeju. Na dnevnem redu so navadna poročila in volitev jednega odbornika.

— („**Jour-fixe**“) je danes zvečer ob 1/8. uri „pri Slonu“.

— (**Bolniško in podporno društvo pomočnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko**) imelo bo v nedeljo dne 10. februarja ob 2. uri popoldne v steklenem salonu gostilne pri „Avstrijskem cesarju“ na Sv. Petra cesti št. 5. svoj redni občni zbor.

— („**Slovensko planinsko društvo**“) je na podstavi § 3. svojih pravil ustanovilo društveni list, nazvan „Planinski vestnik“. Ta časopis bode izhajal 25. dan vsakega meseca, ter ga bodo vsi društveniki (ustanovniki, pravi in častni člani) dobivali brezplačno, nečlani pa po 2 gld. na leto. Prva številka, ki se je zakasnela vsled preoblega dela v tiskarni, izide še ta teden. Ta novi mesečnik bode objavljal zanimljiva predavanja in različne planinoslovne spise in slike. Oziral se bode tudi na promet in donasal različne društvene vesti, ter domače in tuje turistične in planinoslovne novice. Priobčeval bode tudi životopise znamenitih slovenskih hribolazcev iz prejšnjih časov, tako na pr. o prvaku slovenskih turistov Valentinu Staniču, kateremu gre prvo mesto ne le mej Slovenci, temveč tudi mej drugimi narodi. Slovenci smo do sedanjega časa premalo gojili turistiko, in krasote naših dežel so bile tujcem bolj znane nego domačinom. Tujci so se navduševali za prirodne lepote naših pokrajin, a mi nismo poznali biserov, kateri dičijo slovensko zemljo. Namen „Planinskemu vestniku“ pa je baš, da bi Slovenci bolje spoznali prirodno lepoto svoje širne domovine, nje krasne gore in planine ter čudoviti kraški svet in potem toliko iskreneje ljubili dom svoj. Srčno želimo, da bi se oglasilo veliko pisateljev s potopisi, ki niso le zabavno, ampak tudi jako poučno berilo, ter najprimernejši slovenski ukaželjni mladini. List bode priporočen vsem Slovencem v obilno gmotno in duševno podporo! Vse spise, dopise, naročila in naročnino je pošiljati „Slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani“.

— (**Premestitev obratnega ravnateljstva beljaškega.**) Omenili smo že, da namerava generalno vodstvo drž. železnic premestiti obratno ravnateljstvo iz Beljaka v Gradec. Beljačani se seveda na vse mogoče načine trudijo izposlovati, da se ravnateljstvo ne premesti, župan beljaški in posl. Ghon pa sta izdala oklic na meščane-posestnike, naj odpravijo uzroke, radi katerih so se uradniki vedno pritoževali. Vrli beljaški purgarji so najbrž uradnike prav pošteno — drli. Gradec se spet v svojo korist na vso moč trudi doseči, da bi se obratno ravnateljstvo premestilo tja. Pri celi stvari je interesovana tudi Ljubljana. V dež. zboru kranjskem se je že storil prvi korak, da se pozornost merodajnih krogov obrne na naše mesto, a oglasiti se morajo tudi drugi faktorji. Ljubljana je središče več prog, katere so ali državna last ali pa vodi drž. železnic ravnateljstvo na njih ves obrat in zato bi bilo že iz praktičnih razlogov in v interesu drž. železnic uprave, da se ustanovi v Ljubljani posebno obratno ravnateljstvo. Kolik dobiček bi to bil, ni treba še posebej povdarjati, prav zato pa je treba, da se energično potegnemo za stvar. Vlada nam itak ničesar rada ne da, če bomo pa že sami roke križem držali, ne dobimo nič.

— (**Promet na južni železnici**) je bil vsled burje in zametov poslednjih dni zopet pretrgan. Dunajski vlaki so morali obstati v Št. Petru. Tržaški brzovlak pa v Divači, ker mej to postajo in mej Ležečami ni bilo moči odpraviti zavir.

— (**Litija v nevarnosti.**) Piše se nam iz Litije 5. t. m.: Sinoči proti 6. uri vznemirilo je prebivalce litijskega trga nenavadno šumenje in bobnenje, prihajajoče raz hrib „Sitarjevec“, ob katerem leži trg; na mah pridere voda z velikansko silo, noseča in valeča sneg, zemljo in kamenje. Hrib „Sitarjevec“ je namreč ves prerit, ker so tam mnogo let kopali rudo; sedaj je vse opuščeno in iz starega rova drla je po sirmem hribu voda, polneč prostore bližnjih hiš. V veliki nevarnosti bili sta dve koči in po sreči obrnila se je voda pri drugem navalu nekoliko mimo teh dveh koč. Razdrši plote navalila je voda na vrtove in dvorišča za več sto voz zemlje in kamenja. Ljudje so bili v početku v velikem strahu, ne vedoč kaj se bode še zgodilo, zlasti ko je voda v drugo prihrula; strah je bil tem večji, ker se je to dogodilo zvečer ter je tema oteževala delo. Posebne pohvale zasluži tukajšnji stražmešter g. Haslinger. Mož že v letih in bolehen je bil prvi na mestu, delal, ukazoval in svetoval z nenavadno vztrajnostjo, ter ne glede na svoje zdravje, hodil kacic pet ur po vodi in po hribu, da se mu je vsakdo čudil. Voda je napravila veliko škodo. Najbrže se je v rovu kaj podrla, odtok se je zasul in voda je naraščala, dokler ni njena sila oviro predrla in potem drvila v trg.

— (**Uboj.**) V nedeljo popoldne sta se fanta Janez Kraljič in Janez Starc iz Velikih Lipljen v gostilni Franceta Pečnika v Malih Lipljenah sprla z domačimi fanti, ki so napadli Janeza Starca. Janez Kraljič je hotel braniti svojega tovariša, je v naglici dobil v roke kembelj tehtnice, ki je visela ob peči, ter z njo vdaril Janeza Šmuca, posestnikovega sina iz Malih Lipljen s tako močjo po glavi, da se je ko nezavesten zgrudil in kmalo umrl.

— (**Fiat justitia — pereat mundus**) Te dni je stal pred c. kr. okrožnim sodiščem v Celju kot zatoženec c. kr. vladni komisar Pavel baron Unterrichter, znan širšemu občinstvu izza časa, ko se je prav intimo seznanil s pasjim bičem. Povod pravdi je bilo postopanje c. kr. komisarja Unterrichterja pri nekem zborovanju na Bregu pri Ptuj. Prišedši v zborovalno sobo v gostilno Franca Hena zapazil je c. kr. komisar, da je jeden navzočnikov pokrit z navadno hišno kapico. Ko je izvedel, da je to krčmar, stopil je k njemu, mu vzel kapo raz glavo in ga vprašal, če ne vé, kako se ima obnašati pred c. kr. komisarjem. Krčmar je odgovoril, da ga je pozdravil, ko je prišel v sobo, da pa ne more biti odkrit, ker ima revmatizem v glavi, sicer pa da je v svoji gostilni. Oštir zapusti potem sobo in gre v predsobo, a komisar gre za njim, ga zopet vpraša, če ne vé, kako se ima pred c. kr. komisarjem obnašati in mu zbije kapo raz glavo. Oštir odide na dvorišče, c. kr. komisar gre za njim ter ga zopet nadleguje, naposled pa gre po orožnike, ki hočeta odpeljati oštirja v zapor. Ko sta bila orožnika z oštirjem že v lopi, pokliče jih komisar nazaj, postavi oštirja pred se, na vsako stran jednega orožnika ter reče: Da boste vedeli, kako se imate vesti pred c. kr. komisarjem, se boste na moj komando odkrili in pokrili. Na to komandira: kapo doli, kapo gori — trikrat zapored je moral oštir storiti kakor mu je komisar velel. To je faktum, radi katerega je c. kr. komisar Pavel baron Unterrichter stal pred sodiščem. C. kr. okrožno sodišče v Celju je zatoženca oprostilo. Ne rečemo nič, želimo pa, da bi se o stvari govorilo tam, kjer je dovoljena kritika, v državnem zboru.

— (**Slovenska čitalnica v Mariboru**) priredi s prijaznim sodelovanjem akadem. društva „Triglava“ dne 10. februarja 1895 v prostorih „Gambriushalle“ veselico s plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane „Slovenske čitalnice“ je 50 kr. za osebo, za nečlane 1 gld., za obitelj do treh oseb za člane 1 gld., za nečlane 1 gld. 50 kr.

— (**V Vojniku pri Celji**) imelo bo v nedeljo dne 10. februarja ob 4. uri popoldne pri „starem Vrečerju“ društvo „Edinost“ svoj letni zbor, pri katerem se bo volil nov odbor za l. 1895 ter bo govoril vč. g. I. M. Keržičnik. Konečno predstavljali bodo vojniški diletanti igri „Brati ne zna“ in „Gluh mora biti“.

— (**Posojilnica v Brežicah**) je imela v prvem mesecu svojega poslovanja 12.680 gld. prometa.

— (**Goriški deželni zbor**) že od torka ni bil sklican na sejo in tudi odseki se niso sklicali. Glavarjevo posredovanje mej slovenskimi in laškimi poslanci ni imelo uspeha. Glavar grof Fran Coronini je poklical na pomoč namestnika Rinaldinija, pa tudi ta ni, kakor se nam javlja, prav nič dosegel. Situacija je sedaj taka, da postane kriza vsak dan lahko akutna.

— (**Volilski shod.**) V nedeljo je bil v Karobji pri Motovunu volilski shod, na kateri se je zbralo blizu 500 volilcev. Posl. dr. Laginja, s katerim je bil prišel tudi posl. Spinčič, je poročal o dogodbah v deželnem zboru in priporočal volilcem slogo, da bi pri bližajočih se volitvah zmaga hrvatska stranka.

— (**Hrv. akad. literarno-zabavno društvo „Hrvatska“ v Gradcu**) je na občnem zboru dne 1. t. m. volila ta-le odbor: Predsednik: stud.

phil. Josip Barac; podpredsednik: stud. med. Artur Lang; tajnik: stud. med. Luka Dražič; beležnik: stud. med. Dušan Begović; blagajnik: stud. med. Vlaho Arneri; knjižničar: stud. jur. Ivan Pizzoli; gospodar: stud. med. Petar Selem; namestnika: stud. med. Frano Kerseno in stud. med. Mate Duboković; revizorji: stud. med. Ante Šantič, stud. med. Vlaho Poljanec in stud. med. Ante Grgin.

— (**Slovenski klub na Dunaju**) bo imel v soboto 9. februarja t. l. v tej sezoni četrti večer v dvorani L. Mitzkove restavracije „zum alten Schottenthor“, I. Schottengasse 7. Na dnevnem redu je berilo z demonstracijami o Pompejih gosp. c. kr. profesorja dra. Antona Primožiča. Začetek ob osmih zvečer. Pristop imajo samo povabljeni.

— (**Hrv. akad. društvo „Zastava“ v Zagrebu**) priredi 11. t. m. v proslavo petdesetletnice umetniškega delovanja Iv. pl. Zajca v prostorih „Hrvatskega doma“ koncert s plesom. Pri koncertu bode sodelovala gčna. Marija Glivarec, operna pevka, društveni pevski zbor in tamburaški zbor ter popolni orkester pešpolka št. 53. Vstopnina za osebo 1 gld., za obitelj 2 gld. 52 kr., sedež na galeriji 1 gld. 50 kr.

— (**Politični boj v Medjimurju.**) Že dolgo let ni bilo mej ogerskimi Slovenci in Hrvati tako živahnega političnega gibanja, kakor prav te dni. Povod temu je državnozborna volitev. Doslej je čakovski okraj na ogerskem drž. zboru zastopal dr. Julij Wlassits (Vlašič). Pred dvema letoma je zmagal brez težav, ker ga je podpirala duhovščina, dasi je po mišljenju Madjar. A ker je bil v drž. zboru referent o civilnem zakonu, odvrnila se je duhovščina od njega. Vlašič je postal v Banffyjevem kabinetu naučni minister in se mora vsled tega podvreči novi volitvi. Katoliška stranka kandiduje proti njemu dr. Majora in unel se je živahen volilni boj. Obe stranki agitujeta silno. Kor-teši se vozijo sem in tam in kamor pridejo, tam je veselo, zakaj z vinom ne štedijo. Seveda so izdali obe stranki tudi svoje oklice na volilce. In glej! Hkrati znata obe stranki prav dobro slovenski. Vlašičeva stranka je izdala oklic, iz katerega razvidimo kako spekulira mož samo na nevednost siromaskega ljudstva. Že uvod je klasičen: „Velika i prevelika sreča nas je dostigla dragi naši dobri prijatelji i domorodci Medjimurci! Našega dičnoga i plemenitoga ablegata Dr. Wlassits Gyulu, naše slavne varnegijije pravoga sina je Njegovo Veličanstvo kralj za svojega ministra imenuval. Čeli orsag more jalen biti na nas, da je izmedju stotinah i stotinah ablegatov našega zmogućnoga i visoko zvučenoga ablegata, kakti dobroga krščenika za onoga ministra imenuval, koj ima moć kakti minister cirkve i škole zidati i postavljati, pak koj biškupje, kanonike i plebanuše zbog imenuvanja pred tronuš Njegovoga Veličanstva predstavlja. Još nigdar nije Medjimurje ministra imal za ablegata! Srečno Medjimurje, i srećen puk, da takvoga zmogućnoga človeka ima za patrona!“ Ko je potem oklic zagotovil Vlašiča, da Medjimurci ne bodo nikogar drugega volili, kakor njega, nadaljuje: „Nejde to prez nikakovoga truda! Gospodin Bog hoće na probu postaviti svoj medjimurski puk, da vidi, jeli smo vrédni, da nam bude i na dalje takav preštiman i vréden muž za ablegata, kak je dr. Wlassits? Nemremo ga jednoglasno postaviti za ablegata, kak bi celo Medjimurje hotelo, ar — kak to vu evangeliumu stoji — poslal je gospodin po nekim jednoga človeka, koj se zove Major, da nas ztenta i nas odvrne od našega dobroga oca Wlassicsa, ablegata. Nigdar i nigdar nije znal taj gospon Major, jel je na tem okruglem svetu naše lepo Medjimurje! Nepozna nas, niti naše tuge i nevolje, niti nezna, kaj nas boli, kaj nam fali! Nije bil nikdar pri nas; nezna, nit nemre znati, kak su krasni naši medjimurski bregi, klanjci i šume naše; nezna kak je lépo po našoj dolnoj medjimurskoj ravnici; nezna kak bistro teče naša Mura i Drava! Nije nigdar čul, kak naše devojke i dečaki lépo popevaju naše starinske pesme, nije čul, kak naši slavički fučkaju, naši pastiri žvegaju! Nije čul nigdar naše zvone zvoniti, kad nas vu cirkvu zoveju, gde se skrušeno molimo gospodinu Bogu, da nas oslobodi od sva zla, amen! A ipak se je podufal proti našem dičnomu ablegatu, proti naše varnegijije i naše okolice vrédnomu sinu se kandidirati dati! I pozabili su nekogi, da budu zbantovali Njegovoga Veličanstva kralja oni, koji proti zakonih kortešuju, pak nečeju potvrditi onoga našega ablegata, koga je kralj imenuval za svojega ministra! Siromaki naši Medjimurci! Nigdar i nigdar neste vu takovom skušavanju bili, kak ste vezda! Kaj bu iz nas, ako bu minister Wlassics prepal?!“ Konča se pa oklic: „Bog je znami! Sveta naša vera je z nami! I pravica je znami! Pak onda gdo proti nami?! Dela'no za obće dobra Medjimurje! I nedajmo se ztentati! Živil naš dični ablegati naš dober patron Dr. Wlassics Gyula minister!“ Po sebi je umevno, da je tudi nasprotna stranka izdala oklic. Pisan je dostojno, a mej narodom se razširja tudi neka pesem, složena v slavo katoliškemu kandidatu. V tej pesmi se mej drugim bere: „Svetu věru vsi poštuju, božji zakon tak vuči, Pak na izbor vsi putujmo, Major Ferenc naj živi. Nedajmo se vkanjuvati, domorodci moji vsi, Nit za vino votum dati, Vlašičevoj stranki mi. Vlašič Gjula nas ne ljubi, on prijatelj nije naš, Bolje da on votum zgubi, nebu dobil aldomaš. Eljen anda zakričimo, Major Ferenc bude naš. Koga srca vsi

ljubimo, neg on pije aldomaš. Sbogom m:ji izbirači, ovoj pšami je konec kraj, Za Majora vsi skriknimo: daj nam Bog taj večni raj. — Složil: Klekar Lukač iz Nedelišča. — Katera stranka bo zmagala, je težko uganiti. Duhovniki agitujejo marljivo proti Vlašiču in ker je ljudstvo nasprotno civilnemu zakonu, bi morda mogel zmagati Major. Da ljudstvo res ne mara civilne poroke, se vidi iz tega slučaja: Župnik M. v S. je pri neki priliki povedal, da se bodo ljudje čez leto morali civilno poročati, kdor se torej misli ženiti, naj to brž stori. Drugo nedeljo je oklical 64 parov, mnogo nevest je bilo starih po 15 let.

— (Razpisane službe.) Na dvorazredni ljudski šoli v Hrenovciah drugo učiteljsko mesto z dohodki IV. plač. razreda. Prošnje do dne 21. t. m. okrajnemu šolskemu svetu v Postojni. — V moški kaznilnici v Ljubljani mesto jetniškega paznika I. razreda z letno plačo 300 glđ., 25% aktivitetno priklado in drugimi emolumenti, potem mesto začasnega paznika II. razreda s plačo 260 glđ., 25% aktivitetno priklado in emolumenti. Prošnje do dne 5. marca drž. pravdnistvu v Ljubljani. — Pri okrajnem glavarstvu v Radoljci se vzprejme pisar z mesečno plačo 30 glđ. Prošnje do dne 20. t. m. istotja.

* (Prepovedani ljudski shodi.) V raznih krajih Dalmacije so bili v poslednjih dneh napovedani javni shodi, na katerih bi se razpravljalo vprašanje zedinjenja Dalmacije s Hrvatsko. Vlada je prepovedala vse take shode. Vložila se je pri tožba proti tej odredbi.

* (Znamenite tatove) je zasačila ogerska policija. Tri je vjela v Budimpešti, jednega v Subotici. Tatovi so si navzdeli klasična imena grška namreč, pa so menda sami židje. Predno so se preselili na Ogorsko, so se dlje časa mudili na Dunaju, poprej pa v raznih drugih mestih. Jeden tatov, izredno lep mož, se je na Dunaji utihotapil v rodbino sila bogatega turškega žida in se zaročil s hčerjo. Poroka bi se bila imela v kratkem vršiti. Turški žid je svoji hčeri obljubil odšteti za doto 200.000 glđ. Pri tatovih je policija dobila nebroj odpiracev in drugih tatinskih instrumentov, potem večjo svoto denarja, pa sam nikelj in mnogo kolov in znamk. Zadnje leto so se zgodile v raznih mestih nekatere tatvine, katerih storilci so najbrž zasačeni tatovi. Tako se je v času, ko so bili ti tatovi na Dunaji, zgodilo tam devet velikih tatvin, v Pešti so v nekaterih dneh zvršili štiri tatvine, sluti se pa tudi, da so ti tatje lani oplenili graško glavno trafiko.

* (Rumunsk princ morilec in samomoric) Sin rumunskega senatorja kneza Sturdze, jednega prvih boljarov, 24letni princ Sturdza je te dni ustrelil svojo ljubimko in samega sebe. Mladi princ se je bil pred nekaj leti seznanil z neko izredno lepo šiviljo, hčerjo siromaškega čevljarja. To razmerje ni ostalo brez posledic. Prinčeva rodbina se je močno upirala zvezi ljubavne dvojice in končno pregovorila princa, dediča mnogih milijonov, da se je poročil pred tremi tedni s princesinjo Cantacuzene. Svoje ljubice pa romantični princ ni mogel pozabiti. V petek je sestavil spis, s katerim jej zagotavlja letno rento in 20.000 frankov. Ta spis je pozabil na svoji mizi. Ko je prišel ponj, ga ni bilo. Princ je slutil, da je prišel spis njegovim ženi v roke. To ga je ženiralo. Na večer tega dne je šel k svoji ljubimki. Ko je prišel v njeno sobo, je dekle že spala. Princ se je nagnil nanjo in jo ustrelil v prsa, potem pa samega sebe v srce. Kroglja je šla dekletu skozi telo in obtičala v prsih. Princ Sturdza je bil obče čisljan, jako izobražen in izredno doberdelen mož.

* (Petelina s tremi nogami) so dobili iz olovice mostarski frančiškani, ter ga hranijo kot posebno redkost.

* (Belgijski kralj Leopold) ni še nikdar potrdil nobene obsodbe na smrt in odkar on vlada, ni bil v Belgiji še nihče usmrčen. Iz tega se sklepa, da pomilosti tudi gospo Joniaux, na smrt obsojeno zavdajalko.

* (Tragičen poskus samomora.) V veliki Kikindi silila je neka mati svojo dvajsetletno hčer, da vzame v zakon moža, katerega ni ljubila. Ker mati nikakor ni hotela odnehati, oblekla je hči svatbeno krilo, je polila s petroljem in zažgala. Nesrečno dekle so grozno opečeno in na smrt ranjeno prenesli v bolnico, a ni nade, da bi okrevala.

* (Ruska rapsodinja) V Peterburgu vzbuja splošno pozornost 70letna kmetica Jrina Andrejevna Fedorova iz oloneške gubernije, ki ne zna niti pisati niti čitati, a vzlic temu recituje na pamet 19.000 pesem in narodnih pravljic. Po njenih povestih sta napisala Barsov in Vinogradov že cele zvezke narodnih pravljic in junaških pesmij. Starka pesmi deloma govori, deloma pa jih poje z jednodličnimi napevi. Jezik njenih povestij in pesnij je slikovit in jako poetičen. Občinstvo, ki je poslušalo starko, je burno aplaudiralo.

Slovenci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospodična Malči Istenič v Postojni 7 kron 20 vin., nabrala v veseli družbi v gostilni „Gaspari“. — Živela nabiralka in rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

— „Jugoslavjanski Stenograf“ i „Glasnik“. Izdaja prof. A. Bezenšek Izenadil nas je ta list po svoji elegantni obliki in finem tisku. Posebno pa so slike vse izvirne, jako lepo izdelane ter najčisteje tiskane. Pri vseh teh izbornih lastnostih je pa splohta list prvi svoje vrste, kakoršnega še dosedaj na slovanskem jugu ni bilo, ter se mora že na prvi pogled vsakemu prikupiti; a zanimal bode posebno prijatelje jugo-slovanske vzajemnosti, ker je pisan v vseh štirih razrečjih slovanskega juga, in priobčuje vse važnejše vesti na kulturno-zgodovinskem polju iz Slovenije, Hrvatske, Bolgarske in Srbije; vsaka vest je pisana v onem jeziku, katerega plemena se v prvi vrsti tiče. Ilustracije so izdelane po izvirnikih prof. Mrkvičke v Sofiji, prof. Angelova v Plovdivu, akad. slikarja Grlica v Ljubljani; a fotografije po proizvodih amateur-fotografa Srečka Magoliča v Celji, potem po fotografijah dvorskih fotografov Jovanoviča v Belemgradu in Karastojanova v Sofiji. A stenografičen del je litografiran v Draždanih tako čisto in pravilno, da se more meriti s prvimi strokovnimi listi na svetu. Kakšna velika razlika je mej prvimi petimi tečaji tega lista in sedanjim šestim. Tukaj se vidi napredek v stroki, a vidi se tudi, da uredništvo razpolaga z izdatnimi duševnimi in gmotnimi sredstvi, da daje listu tak obilen zadržaj in tako krasno obliko, pri vsem tem da je cena nizka (2 glđ. 50 kr. na celo leto.) Urednik gosp. Bezenšek je razpisal v prvi vrsti še posebno nagrado 400 kron za štiri najboljše kulturno-zgodovinske članke pisane v slovanskem, hrvatskem, srbskem in bolgarskem jeziku. Kakor smo zvedeli, prinese „Jugoslavjanski Glasnik“ v prvem poletju kot prilogo še nekatere glasbene novosti našega umetnika Davorina Jenka. Tudi slike prvih umetnikov in umetnic pisatelj in pisateljic na slovanskem jugu bodo prišle na red. Krasna slika gdč. Nigrinijeve v vlogi „Ofelije“ je že izdelana v Pragi ter pripravljena za 3. štev. Razne narodne noše s slovanskega juga bodo videti v vsaki številki; sploh ga bodo krasile le izvirne slike, vzete iz narodnega življenja Jugoslovanov. A tudi slike najlepših pokrajin in mest bodo prinašal: v prihodnji številki pridejo slike iz postojinske jame, katere je pri električni razsvetljavi posnel postojinski fotograf Šeber. Tako bode list dostojen svojega imena „Jugoslavjanski Glasnik“, in mi ga ne le stenografom, ampak tudi vsem prijateljem slovanske književnosti najtopleje priporočamo. Naroča se list pri gosp. izdavalci prof. Ant. Bezenšku v Plovdivu ali pa tudi pri Drag. Hribarji v Celji. Naslovni list je jako ukusen; narisal ga je akad. slikar Grlic v Ljubljani.

— „Učiteljski tovariš“ ima v št. 3. naslednjo vsebino: Andreju Praprotniku; — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja; — Val. Burnik: Kako je risati zemljevid šolske občine; — Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani; — Listek; — Književnost; — Naši dopisi; — Društveni vestnik; — Vestnik; — Uradni razpis učiteljske službe.

— „Kmetovalec“ ima v št. 2. to-le vsebino: Vzreja zgodnjih sadik v sobi; — O lovu in polje delstvu; — Kako se je varovati pred nakupom sleparskega deteljnega semena? — Kako je treba vzgajati zeljne sadike? — Kmetijska in vrtnarska družba za Trst in okolico v Trstu; — Iz podružnic; — Vprašanja in odgovori; — Gospodarske novice; — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske; — Listnica uredništva; — Tržne cene.

— Mrtvoji majci posvetio Rikard Katalinić - Jeretov. Zagreb 1895. Vlastitom nakladom. str. 58. Cena 1 krona. Pred kratkim smo naznanili prvo izdanje teh lepih pesmij nadarjenega lirika Katalinića. Našo ugodno sodbo, katero smo takrat izrekli in katero ponavljamo danes, potrjuje okolnost, da se je prva izdaja v jako kratkem času povsem razprodala in je izšla sedaj že druga. Mej jugoslovanskimi narodi se to le redkokedaj in le izvrstnim delom primeri.

— „Vienac“ ima v št. 5. to-le vsebino: A. M. S.: Uvelo cvijeće; Shakespeare: San ljetne noć; Bolest gdjice Anke; Manzoni - Vjerenici; Taine: Filozofija umjetnosti; Hrvatski misal; Iz češke književnosti; Listak ilustraciji: Felix Faure; Češka sabornica.

— „Sport“ ima v št. 3. to-le vsebino: Amatersko pitanje; Koturaško društvo na Rjeci; Utrka na ledu; Plitvička jezera; Društvene vijesti; Domaće vijesti; Različite vijesti.

Brzjavke.

Gorica 6. februvarja. Vzlic posredovanju namestnika Rinaldinija se mej slovenskimi in laškimi poslanci še ni doseglo porazumljenje. Položaj je kritičen. Govori se, da misli vlada

razpustiti deželni zbor, če se ne doseže porazumljenje do jutrišnje seje.

Dunaj 6. februvarja. Današnja „Wiener Zeitung“ javlja: Cesar je vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju Ivanu Mahkottu v Ljubljani o priliki njegovega umirovljenja podelil red železne krone tretje vrste. Okr. sodnik v Marenbregu Jakob Munda je imenovan deželnosodnim svetnikom in predstojnikom sodišča v Marenbregu. Premeščeni so okrajni sodniki: Ferdinand Stare iz Kranja v Mokronog, dr. Adolf Pfeifferer iz Mokronoga v Laški trg in Adolf Elsner z Vrhnike v Kranj.

Budimpešta 6. februvarja. Ministerski predsednik Banffy je bil voljen soglasno državnim poslancem, minister Perczel z veliko večino.

Beligrad 6. februvarja. Znameniti pesnik Ljuba Nenadović je umrl. Pokopal se bo na drž. troške. Kralj Aleksander in razkralj Milan sta rodbini kondolirala.

Pariz 6. februvarja. Bivši predsednik Casimir Perier se mudi sedaj v Nizzi, kjer je prebivalstvo uprizorilo proti njemu demonstracijo. Čuli so se klici: Begun! Perier je moral bežati v svojo vilo.

Berolin 6. februvarja. Odsek za premembo opravnika je odklonil vs. predloge, naj se opravnik poostri in določil kot poročevalca pristaša svobodomiselnne stranke Trägerja. Odstop predsednika Lewetzowa je vsled tega neizogiben.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlits-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na želodec krepilno ter pospešilno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 1 glđ. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (4—2)

Z velikim uspehom predstavljana na Dunajski gledališki razstavi.

Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Štev. 53. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 639.

V četrtek, dne 7. februvarja 1895.

Drugokrat:

Jan Vyrava.

Igra v petih dejanjih. Češki spisal Fr. Ad. Šubert. Poslovenil X. Y. Z. Režiser g. Rudolf Inemann.

Začetek točno ob 1/8. uri, konec po 10. uri zvečer.

Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v soboto, dne 9. februvarja 1895.

Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer.

Iz uradnega lista.

Izvršitve ali eksekutivne dražbe: Domenika in Marije Puppis posestvo v Spodnji Košani, (v drugič) dne 8. februvarja v Postojni.

Ferdinanda Stareta kupljeno posestvo v Lukovici, cenjeno 500 glđ., potom relicitacije dne 9. februvarja na Brdu.

Luke Kavčiča posestvo na Črnem vrhu, cenjeno 1567 glđ., dne 9. februvarja in 11. marca v Idriji.

Jakoba in Marijane Milavc posestvo v Ljubljani (v drugič) dne 11. februvarja v Ljubljani.

Antona Samse zemljišče v Il. Bistrici, (v drugič, dne 11. februvarja v Ilirski Bistrici.

Frana in Marije Tabernig posestvo v Ljubljani, cenjeno 1600 glđ., dne 11. februvarja in 11. marca v Ljubljani.

Frana Balanta posestvo v Ljubljani, cenjeno 1456 glđ., dne 11. februvarja in 11. marca v Ljubljani.

Janeza Tomšiča zemljišča v Ložu, cenj na 1737 glđ., dne 11. februvarja in 13. marca v Ložu.

Konkurs: Fran Habianič, trgovec v Ljubljani; konkursni komisar deželnega sodišča svetnik g. Alojzij Tschuch, upravitelj mase odvetnik dr. Ivan Sušteršič v Ljubljani; shod upnikov dne 11. t. m. pri dež. sodišču v Ljubljani.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobrikih.

Umrli so v Ljubljani:

5. februvarja: Filip Vider, delavčev sin, 7 mesecev, Kurja vas št. 14.

V deželni bolnici:

3. februvarja: Anton Kobivšek, gostač. 60 let. — Marjana Jenko, gostija, 80 let.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
5 febr.	7. zjutraj	729.3 mm.	-9.4 °C	brev.	mgla	0.3 mm.
	2. popol.	728.1 mm.	-2.8 °C	sl. vzh.	jame	mgla.
	9. zvečer	729.4 mm.	-9.4 °C	sl. vzh.	obl.	mgla.

Srednja temperatura -7.2°, na 66° pod normalom.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.
Najnižje cene. Najvišje cene.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča
J. Soklič.

Gledališke ulice št. 6.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreza točno trdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21. (94)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

Zaloga (95)
manufakturnega blaga

Hugon Jhl

Ljubljana
Pred škofijo št. 2.

Kavarna Malloth
(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisanec se priporoča ml. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem
Ferdo Malloth,
kavarnar.

(96)

Cenik vin vipavske in istrske vinarske zadruge.

V skladišču v Šiški št 9 nad 56 litrov:

Vipavsko belo, staro	po gl. 21.—	hektoliter
„ „ novo I.	22.50—23.—	
„ „ II.	20.—22.—	
Vipavski Rulandec, desert	—	
Rizling, „	—	
Kraljevina	—	
Istrski teran, stari	16.—	
„ „ novi	18.—	
„ R-foškati, desert	35.—	
„ Refoško, 100 buteljki	90.—	

V pivnici (na drobno) na Bregu št. 1:

Vipavsko belo, staro	po gl. —36	liter
„ „ novo	—36	
Vipavski Rulandec, desert	—52	
„ Rizling, „	—48	
„ Sipa, „	—52	
Kraljevina	—40	
Istrski teran, stari	—32	
„ „ novi	—32	
„ Refoškati, desert	—50	
„ Refoško, „ buteljka	1.20	

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,
Šelenburgove ulice št. 6 (98)

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovcе. Specialitete v ekspresnih puškah in ptičaricah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (99)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vpslati.

10 gl. samo stane pri meni fin modroc na pere ih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih n. pr. tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zanimite od 1 do 30 gl.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela po najnižji ceni.

Tapetniška kupčija OBREZA

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 1.

Josip Relch (101)

Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4

priporoča čast. občinstvu dobro urejeno **kemično spiralnico**

v kateri se razparane in nerazparane moške in ženske obleke lepo očedijo. Pregrinjala vprejmo se za pranje in črēm v pobarvanje. V barvariji vsprejema se svilnato, bombažno in mešano blago. Barva se v najnovjših modah.

Ustanovljeno leta 1847.

J. J. NAGLAS

tovarna pohištva

v Ljubljani, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

Zaloga jednostavnega in najfinjega lesenega in oblaženega pohištva, zrcal, strugarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zavesa, odej, preprog, zastiral na valjeh, polknov (žaluzij). Otroški vozički, železna in vrtna oprava, nepregorne blagajnice. (102)

Restavracija „Pri Zvezdi“

cesarja Josipa trg.

Velik zračni vrt, stekleni salon in kegljišče.

Priznana izvrstne jedi in pijače in skupno obedovanje.

(103) **F. Ferlinc, restavratör.**

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga **šivalnih strojev** in **velocipedov.**

Ceniki (104)
zastonj in poštne prosto.

Čast mi je naznanjati da sem prevzela po smrti mojega moža **Fraza Toni**

kovarško obrt

katero bodem nadaljevala, ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela po nizkih cenah, zlasti za nove podkove. Dobro delo in točna postrežba.

Z velespoštovanjem (105)
Ivanka Toni
v Vodmatu št. 4.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve lak in pokost. (106)

Glavni zastopnik **Bartholi-Jevega** originalnega karbolinjeja. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Uran & Večaj

Ljubljana, Gradišče št 8, Igriške ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih **pečij in glinastih snovij** kakor tudi **štedilnikov**

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (107)

Izborno **apno**

iz kopenega kamenja (apnenika), izvrstno izžgano, ima vedno na prodaj in v vsaki množini po običajnih cenah

(108) **Andrej Mauer**
posest. apnenice v Zagorji pri Savi.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(109)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 24, poleg juž. kolodvora

priporoča svojo zalogo (110)

izvrstnih jermenov za stroje po najnižjih cenah, ravno tako jermena za šivati in vezati.

Na pisemna vprašanja se takoj odgovarja.

Mehanik Ivan Škerl

(111) Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del in popravkov, kakor **šivalnih strojev, velocipedov** i. t. d. po najnižjih cenah.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinolitvico.

Izdeluje kot posebno: **vse vrste strojev za lesoreznic in žage.** (112)

Prevzame cele naprave in oskrbuje parostroje in kote po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Maksimilijan Patat-ova naslednika F. Merala & Boneš 113

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32, ali pa sv. Petra nasip št. 27

priporočata se p. n. občinstvu za ženske in moške obleke, razparane in cele, iste se lepo očedijo; vzprejemata vsakovrstna pregrinjala, svilnata robe in trakove za pranje in pobarvanje, kakor tudi svilnato, bombažno in mešano blago vseh barv. Obleka se čisti, pere in barva hitro, dobro in po nizki ceni.

J. Hafner-jeva pivarna

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga Vrhniskega piva.

Priznana izvrstna restavracija z veliko dvorano za koncerte itd. in lepim vrtom. (114)

== Kegljisče je na razpolago. ==
Uhod je tudi iz Poljskih ulic.

Prej **J. Zor Alojzij Erjavec** Prej **J. Zor**

(115) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarške ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuv, kateri izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinešje do najpreprostejšje oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Zajamčeno pristni kranjski **brinjevec**

liter po gl. 1.20 in

medenovec

liter po gl. 1.—, ki ga priporočajo zdravniki, pri

(116) **Oroslav Dolencu**
trgovina z voščeno in medom
Ljubljana, Gledališke ulice 10.

J. Kunčič

priporoča p. n. občinstvu svojo izdelovalnico **soda-vode**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 5

(„Pri avstrijskem cesarju“)

z opomojo, da rabi vodo iz mestnega vodovoda, a v svoji filijali v Lescah rabi vodo iz tekočega studenca nad cesto proti Bledu. (117)

Znanja naročila izvrše se točno.

Anton Presker

v Ljubljani

na Sv. Petra cesti šte. 16

priporoča svojo veliko zalogo **gotovih oblek za gospode in dečke, jopit za gospe, plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov** itd.

Obleke po meri se po najnovjših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (118)

M. KUNC

krojarsko obrtovanje

Gospodske ulice št. 7 v Ljubljani

priporoča svoje izborne izdelke **ovilnih in uniformskih oblačil po meri.** Bogata izber d brega modrega blaga je vedno v zalogi; vzprejemajo se pa tudi naročila s predejanim blagom. Fini in pravilni kroj, izborna delo in ceno postrežbo jamči obče znana zmožnost in solidnost trvdke. (119)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1. (120)

Prva in najstarejša zaloga **šivalnih strojev.**

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji, kakor **siamoreznice, mlatilnice** i. t. d.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Fotografična povjemnica

J. ARMIČ

Ljubljana (121)
Marije Terezije cesta št. 5.